

MAI VILÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester a.)
Nr. 2. Szerkesztőség délelőtti
12 óráig Strada Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 36
szám. Telefon: Nappal 603,
és 194. — Előfizetési ár:
egész évre 750 lej, félévre 380
lej, negyedévre 200 lej és egy
hónapra 70 lej. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy sor 2 lej.

Cluj-Kolozsvár, 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerda, október 31.

KÉT DÁTUM KÖZÖTT

(1918. október 31.
1928. október 31.)

Végzetes összeomlások és nem ke-
vésbé végzetes sikerek első évtize-
tének fordulóját kezdő ünnepelni
Európa. Tíz éve, hogy a fegyverszü-
net megkötötték, tíz éve, hogy Eu-
rópa térképén összekuszálódtak a
határkonalak s lekasztottak né-
hány impozáns portrét az uralko-
dók arcképcsarnokából, tíz éve,
hogy a háború jól megszervezett
személyesítést egy kevésbé szervezett,
de nem kevésbé kínzó nyugtalan-
sággal cserélte fel a világ. S tíz éve
éppen, hogy kirobbant a tragikus
régű magyar forradalom, amely
nem hiába hogy az őszirózsá jegy-
ben, a halottak virágának jegy-
ben született.

Mit adott a világnak és nekünk
ez a tíz esztendő? A válasz egyhan-
gú: kiábrándulást adott, értékek és
hitek rettenetes devalvációját. A
háborút mindenki elvesztette, a bé-
két még mindig nem tudja meg-
menni senki — mintha ez a nega-
tívum volna. 1918—1928 egyetlen
pozitív tanulsága.

E tíz esztendő politikája az esz-
mélelmes kezdődött. Ebbe a periódus-
ba esik a forradalom a leggyőzöttek-
nél és a győzelem könyörtelen kiak-
názása a győzteseknél. Két évig tar-
tott, amíg nemzetek és egyének a
lővészárkokból hazakerülve helyük-
et keresték. Jött aztán a kiábrán-
dulás kora, a nagy szavak elkopása,
infláció, értékek papírrá zúllása,
belpolitikai és pénzügyi válságok
beláthatatlan sora. Ezek indítják
meg a revíziós periódust, amelyben
Norman Angell, Perciu, Morel,
Macdonald elsőnek mondják ki,
hogy a jóvátételi szerződéseket nem
lehet végrehajtani. S ez eszmei re-
vizio után már nem is volt nehéz
eljutni az első konkrét európai pro-
gramhoz, amely a valóságban gyö-
kerezett, az újjáépítés európai pe-
riódusához.

S e periódus után, amelyben Key-
nes, Loucheur, Nitti és Rathenau
néreit kell feljegyeznie a történe-
lemnek, elegendő kenyér és elegendő
munka programja után megindult
az utolsó periódus is, a nagy kon-
cepciók kora, amelyben Kellog-
paktum, általános döntőbírói
szerződés, teljes lefegyverzés, a ki-
sebbségi kérdés egyetemes rendezé-
se szerepelnek a napirenden.

A tíz év politikai-eszmei fejlődése
ebben a pillanatban le is zárult. Il-
lúziók temetőjéből nőtt ki ez a fej-
lődés s a valóságban kereszttel, is-
mét a vágyak és illúziók területére
érkezett. Európa ismét előlrol akar-
ja kezdeni az életét s ha az egyre
szaporodó katonai szerződések nem
is alkalmasak e tiszta szándék ki-
építésére — a vágy él tovább, pá-
tosz nélkül most már, de kitéphe-
tetlenül lehorgonyozva mindnyá-
jában.

Ártatlanul végezték ki Saccot és Vanzettit

Jelentkezett az igazi gyilkos -- Justic mordot követtek el a két olasz munkáson

(New-York, okt. 30. A Mai Világ
td.) A Chicagó Tribuna legutóbbi
száma egy vidéki lapnak azt a fel-
tűnést keltő hírével közli, hogy a tűn-
tető hatóságoknál önként jelente-
zett egy Silvar Franck nevű ember,
aki bevallotta, hogy azt a bank-
pénztárost, akinek meggyilkolását
ért Zaccot és Vanzettit kivégezték,
ő ölte meg.

Silvar Franck nem kezdő gonosz-
tevő, hanem már eddig is többször
volt bebörtönözve és most a lelki-
ismeret furdalástól hajtva, hogy
helyette két ártatlan embert kivé-
geztek jelentkezett a bíróságnál.
Annak idején Zaccó és Vanzetti
kihallgatásukkor gyakran hivat-
koztak Silvar Franckra, de a bírák
nem vették komolyan vallomásu-

kat Fuller kormányzó nem is
akarta kihallgatni őket.

A hír nemcsak Amerikában, ha-
nem az egész világon óriási szenzá-
cióval bír, miután annak idején az
egész világ megmozdult, hogy a két
ártatlanul halálraítélt kegyelmet
kapjon.

VISSZA EURÓPÁBA

Borult időjárás miatt vihar fenyegeti a a nyílt oceánon a „Graf Zeppelin“

A legutolsó jelentés: „Zeppelinen minden rendben“

(Berlin, okt. 30. A Mai Világ
tud.) Az egész világ közvéleménye
feszült érdeklődéssel kíséri figye-
lemmel a „Graf Zeppelin“ második
óceánrepülő útját, amely — mint
jelentettük — vasárnapról hétfőre
virradó éjszaka kezdetét vette.

A start husz utassal.

A startról a következőket jelen-
tik:

A „Graf Zeppelin“ kedvező idő-
ben startolt. Közvetlenül felszál-
lása előtt összeállították az utasok
listáját, amelyből kiderült, hogy
Eckener dr. vezetése mellett

a léghajóóriásnak a legénysé-
gen kívül husz utasa van,

közöttük Clara Ardon amerikai
iparmágnás feleségével, Miller
Angre pilótakapitány, a milliárdos
Vanderbilde sógora Richard Brukl
valamint három amerikai tengerész-
tiszt, a sikerült start után a „Zep-
pelin gyorsrepüléssel követte a ke-
leti partok vonalait, majd amerikai
időszámítás szerint

hat óra öt perckor elhagyta a
szárazföldet

és délkeletnekfordulva az utolsó
világítótorony mellett elsuhanva
nekivágott a nyílt oceánnak.

A világítótorony őrei és egy na-
gyobb vadásztársaság megfigyel-
ték a Zeppelint, amelynek

sebességét nyolcvan mérföldre,
magaságát pedig ezerötyszáz
lábra becsülték.

Az amerikai partokon utolsónak,
Larsen toronyőr látta eltűnni a
Zeppelint az oceán hajnali köd-
tengerében.

Suhanva a partok mentén.

New-Yorkból Berlinbe, jelenté-
sek szerint Massachusett állam
több kisebb-nagyobb városából je-
lentések érkeztek arról, hogy az
oceán elérése előtt a Graf Zeppelin
utba ejtette és átrepült fölötté eu-
rópai visszatérő útján.

A Lokalenzenigernek a washin-
toni tengerészeti hivatal a délután
folyamán tudtára adta, hogy a
Wodgeren hallásgőzös amerikai
időszámítás szerint reggel 7 óra 15
perckor látta a léghajót mintegy
hatszáz méteres magasságban Mas-
sachusett partvidékétől 75 mérföld-
nyire északkeletre. A Zeppelin nagy
gyorsasággal suhant tova a levegő-
ben s nemsokára eltűnt szem elől.

Az oceán fölött.

A Zeppelin útjáról féóránként ér-
keznek pontos jelentések, az ame-
rikai és európai megfigyelő álló-
másokhoz.

A Zeppelin, amikor az utolsó vi-
lágítótoronyt elhagyta és az oceán
fölé ért, rádiogramokat adott Co-
olidge elnöknek, amely megleghangu
köszönetet mondott Amerikának, a
lelkes fogadtatásról. A köszönő
szikratáviratok Amerikaszerte kel-
lemes hatást váltottak ki.

Az óriás léghajó oceánfölötti
útjáról az első jelentést a Laconia
gőzös adta le, amely szikratávirat-
ban közli, hogy a Graf Zeppelint
10 óra 15 perckor 90 mérföldre
látta délnyugatra a Cap Sable (Uj
skócia) öböltől, amint nagy gyors-
sággal elrepült a gőzös felett.

A tengerészeti minisztérium idő-
járásjelentései

nagy esőket és vihart jelente-
nek az oceánról azon földrajzi

pontokról is, ahol a Zeppelin
áthaladt.

Legutolsó szikratávirat eddig déli
tizenkét órakor érkezett a léghajó-
ról, melyen csak annyit közöltek,
hogy minden rendben van.

„A Zeppelinen minden
redben.“

Hamburgi jelentések szerint a
„Norddeutscher Lloyd“ összes uton
levő hajóit részére ma három izben
szikratáviratokat adtak le Ham-
burgból azzal az utasítással, hogy

a gőzösk azonnal közöljék rá-
diogrammban, ha a Zeppelint
látták azon aföldrajzi pont
feltűntetésével, ahol a Zeppe-
lin átrepült

és az időpontot, amikor ez történt.

Ma délelőtt 10 órakor szikratá-
virat érkezett Berlinbe, amelyet a
„Graf Zeppelin“ kapitány
adott le. A rádiogramm első szavai:

„A Zeppelinen minden rendben“

**Felmentették a magyar
nemzeti színű szallagot
viselő parasztlegényeket**

(Cluj-Kolozsvár, október 30.) A
hadbíróság ma tárgyalta Puskás
József, Kovács István és Kovács
Károly Mezőbajond községbeli legé-
nyek ügyét, akik az idén tavasszal
sorozáskor magyar nemzeti színű
szallagokkal diszitett kalappal men-
tek sorozásra. A kalapon ott volt a
román nemzeti színű szallag is, de
a csendőrök egy tiszt feljelentésére
letartóztatták őket és feljelentést tet-
tek a hadbírósnál.

A hadbíróság dr. Dunca Jenő
védőbeszéde után ma felmentő íté-
letet hozott.

Jön! Jön! Brigitta Helm legujabb filme A vér krizise

Az új román követ Buda- pesten

(Budapest, október 30.) Grigorcea, az új román követ, tegnap megérkezett. Néhány hétig a Ritzben fog lakni, amíg a követségi palotát saját izlése szerint átrendezik.

Milyen lesz az idő

(Budapest, október 30.) A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony időjárás várható, helyenkint esővel és némi hőszűltyedéssel.

A magyarországi de- mokrata párt válsága

(Budapest, október 30.) A demokrata párt válsága tovább tart. Hír szerint Pakots József és Gaál Jenő képviselők Fábán mellé állanak, Sándor Pál és Hegymagi, Kiss pedig szintén kilépnek a pártból és úgy az országos, mint a községi politikában felveszik a harcot Rassayék ellen.

A parasztszekér elütötte a gyerekkocsit

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Saját tud.) Tegnap délután izgalmas látványban volt részük a Wesselényi-ucca és a Széchenyi-tér sarkán járó-kelőknek. Mihály Zoltán kolozsvári lakos az uttesten keresztül igyekezett, maga előtt tolva egy gyerekkocsit, amelyben három hónapos kisfia feküdt.

Az uttest teli volt járművekkel. Az óriási torlódásban Ion Sfarlea gyalui gazda szekérével nekihajtott a gyerekkocsit maga előtt toló apának és elütötte. Mihály Zoltánt a szekér rudjának erős ütése félrelökte az utból és a gyerekkocsit felborult. A kocsiiban levő csecsemő pedig az ucca gránitköves burkolatára zuhant, hol összezúzta magát.

— Szabó Dezső nagy cikke az Ellenőrben. Tegnap jelent meg 52 oldal terjedelemben Tóth Sándor kitűnő politikai, közgazdasági és kritikai lapjának, az Ellenőrnek legujabb száma. A lap vezetőhelyen hozza Szabó Dezsőnek, a budapesti Ellenőrben megjelent hatalmas cikkét, melyben az író az erdélyi irodalomról mond kritikát. Szabó Dezső cikkéhez Tóth Sándor fűz reflexiókat s ugyanez a szám közli Osváth Kálmán cikkét a Helikonról. Az Ellenőr új száma rendkívül változatos, főbb cikkei még: Sebesi Samu: Hogy lettem újságíró, Hettyey Aranka Kolozsvárra jön, Ezeket jelenthetem Marosvásárhelyről, A Bihar megyei Takarékpénztár angol fontjai, a nagyváradi Adorján Emil, Nagyenyeden a legnagyobb ur Hámsorszki, Weiszlovits legujabb afférja, Az autóbuszokról és taxikról, Egy régi tanár visszaemlékezései, Közgazdasági cikke, hírek és rendkívül gazdag, 16 oldalas Színház és Társaság rovat. A népszerű lap kapható az egész országban, ára 20 lej.

SZERENCSETLENSÉGEK VILÁGSZERTE

Karánsebesnél felborult egy munkásvonat, két ember meghalt, 22 megsebesült

*A szlalinai nagy karambol áldozatai között felismerték
egy tehetséges költő hulláját*

(Karánsebes, október 30.) A Balta Fireasa felé vezető iparvágányon egy munkásvonat felborult. Két ember meghalt 11 súlyosan, 11 könnyebben megsebesült. A vizsgálat megindult.

(Bucarest, október 30.) A szlalinai nagy szerencsetlenség áldozatai között sikerült agnoszkálni Saviu Constantin nagytehetségű fiatal költőt. Két verseskötetét nem vitték el a hullarablók és ezekről tudták személyazonosságát megállapítani.

Szerencsetlenségek a külföldön

(Róma, október 30.) Az utolsó napok

hatalmas esőzései következtében az árvíz előntötte Felső- és Középpolaszországot. Empoli és Siema között az árvíz miatt szünetel a vasúti forgalom. Verselesse tartományban több híd összeomlott. Trentinóban az árvíz házakat sodort el. Halálesetről eddig nem jött jelentés, de ellenben éhínségről adnak hírt mindenfelől az árvíz sújtotta vidékekről, mert a vasúti forgalom megakadása következtében az élelmiszer szállítása lehetetlenné vált.

Ujabb vasúti katasztrófák

(Pilsen, Rakonitz és Laun között egy tolató mozdony összeütközött egy sze-

mélyvonattal. Kilenc utas és hét vasutas megsebesült. Az anyagi kár nagy.

(Mährisch-Ostrian, október 30.) A Mährisch-Ostrian-Schönburgi utkeresztződésnél a helyi érdekű személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Az utasok közül huszonketten sebesültek meg.

(Olmütz, október 30.) Trieblitz és Ruedelsdorf között ma hajnalban öt óra huszonhét perckor egy tolató mozdony hátulról belszaladt egy tehervonatra. Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kárt még nem állapították meg.

A tanítóból lett váltóhamisító és a parasztgazda bűnügyét tárgyalja a kolozsvári tábla

(Cluj-Kolozsvár, október 30. A Mai Világ tud.) A kolozsvári ítélőtábla ma délelőtt kezdte tárgyalni Hurducas Vasile volt tanító és Oiegar Iuon paraszttgazda váltóhamisítási bűnügyét.

A vádirat szerint két évvel ezelőtt Oiegar Iuon és Hurducas szövetkeztek arra, hogy egy gazdag regáti magánzónától pénzt csaljanak ki. Oiegar módos gazdának adta ki magát és álnevet

használva hamis aktákkal igazolta kedvező vagyoni állapotát. Az üzletet a falusi néptanítóból lett Hurducas közvetítette.

A kolozsvári törvényszék váltóhamisítás miatt Hurducas másfélévi, Oiegar pedig két évi börtönbüntetésre ítélte. A két vádlott felebbezése folytán a tábla tárgyalja az ügyet. A tárgyalás lapunk zárakor folyik.

Tizenöt napra elzárásra ítélték egy kolozsvári kereskedőt, aki szivességet tett egy barátjának

(Cluj-Kolozsvár, október 30. A Mai Világ tud.) A kolozsvári törvényszék IV. szekciójának Decasares tanácsa ma délelőtt különös családi bűnügyet tárgyalta. A bűnpör vádlottja Káhn Mihály jómódú kolozsvári kereskedő volt, aki a vádirat szerint még 1921. év végén kapott egy Stein nevezetű kereskedőtársától egy vasúti fuvarlevelet az al, hogy intézzen el valami reklamációt és hajtsa be egy kártérítési összeget.

A jóindulatú kereskedő valóban el is intézte az ügyet és a vasutigazgatóság visszafizette a reklámoló kereskedőnek a kártérítési összeg egy részét, aki természetesen azonnal Steinnek továbbította. Ekkor

azonban váratlanul jelentkezett egy Grünberg nevű szállító, aki kijelentette, hogy a fuvarlevél az övé és ezért a pénz is őt illeti.

Stein azonban, aki a pénzt felvette, időközben Párisba utazott és Grünberg család miatt bűnvádi feljelentést tett Káhn Mihály ellen, mert egy Grünberg aláírt fuvarlevéllel operációkat követett el. Káhn kijelentette, hogy ő csak Steinnek akart szivességet tenni, akinek viszont megbízatása volt arra, hogy a fuvarlevelet elintézzé.

A törvényszék Káhánt védekezése ellenére is tizenöt napra javítófogházra ítélte.

Káhn az ítélet ellen a táblához felebbezett.

Elhalasztották a Chemaristák pörét

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Saját tud.) Megírta annak idején a Mai Világ, hogy a szomszédos Kajántó községben Stoica jegyző intervenciójára több nemzeti parasztpárti parasztot letartóztatnak és őrizetbe vettek a község házában, mert a gyulafehérvári gyűlésre szóló felhívásokat terjesztettek.

A nemzeti parasztpárt ifjusági csoportja, a Chamarea részéről dr. Buteanu Aurel újságíró, dr. Coroian Iuliu és Nasu Traian mentek ki Kajántóra

és kiszabadították a letartóztatott parasztokat.

A kiszabadítás körülményei eddig ismeretlenek, de a hadbíróság lázadás és hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat a három Chemarista ellen. A tárgyalást mára tűzte ki a hadbíróság, de megtartani nem lehetett, miután az egyik vádlottat, dr. Buteanu Aurélt nem idézték meg a tárgyalásra.

Dr. Hatiegan Emil egyetemi tanár védő indítványára a hadbíróság elnapolta az ügyet.

PAPP & FELSZEGI

Kolozsvár
legegészségesebb
uri divatruházában megérkeztek
az olasz Borsalino, angol és francia kalap
különlegességek, ugyancsak a nyugati fővárosok férfidivat-
donságai, női és férfikeztyűkülönlegességek
nagy választékban kaphatók

FŐTÉR 14. (ERICA-CIPŐÁRUHÁZ MELLETT)

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám.
mert 20 százalék engedményt kap,
mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárakból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog jöhet egy perc alatt a pályaudvarról

Nálunk otthon érzi magát. Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

KIKIABÁLOM...

... hogy alkalmi bizottság alakul a városházán a téli nyomor enyhítésére. Nagyon helyes s a meglevő körülmények közt feltétlenül jó és szükséges. Mennyivel ideálisabb volna, ha inkább a bizottság volna állandó és a nyomorúság csak alkalmi. De reméljük, hogy a városházi politika ezt az út is megérleli hanem is épp százharmincöt bizottság által.

... hogy a kolozsvári kereskedők idei őszön csak hatvan százalékát tudták megrendelni a tavalyi áruszükségletnek. És még mondja valaki, hogy nem fogják leszállítani a forgalmiadót. Kerek negyven százalékkal szállította le maga az ország községe. Nem az adót. De az adótételeket. A ruhát és a cipőt. A ruhát, amit én elnyújtok és a cipőt, amiben te az én adómat behajtod.

... hogy a debreceni egyetemen nagy rend volt tegnap. Volt. De olyan komoly, hogy az ottani rendőrség nem is tudta megőrizni egyedül. Nyiregyházára telefonozott erősítésért. Egy importált Debrecen városa rendőreit Nyiregyházáról, miután a debreceni ifjúság is importált rendet hozott a budapesti egyetemről.

... hogy ötszáz kilót, ötezer cigaretta kérték Debrecenben az ostromolt diákok. Tábornökeket gyújtottak a kollegium udvarán. Mint egykor Párizsban a Fort Chabrolban a reakciós ültetők. Szóval a Fort Chabrolt már elhagytuk volna a franciáktól Most már éppen csak az egyéb csekélységek vannak hátra.

... hogy Anglia és Franciaország aláírták az új háborús egyezményt. De ezzel még koránt sincs biztosítva a világ békéje. Majd ha háborús egyezményt írt alá a többi is Kínától Ausztráliától és Kamcsatkától Ecuadorig, majd ha... Majd ha újra kitér a világ háború, akkor igen. Akkor biztos a világ békéje, amelynek jellemző tulajdonsága, hogy éppen olyan biztosan következik a háború, mint háborús egyezmény — Genfre és Kellogg-konferenciákra.

A miniszter bocsánatot kért a telefon-előfizetőtől, mert nem működik rendesen a telefon

A Times minapi számában Denis J. W. Forster angol adófizető állampolgár, ahogy ő nevezte magát — néhány soros panaszos levelet írt arról, hogy a postahivatal telefonja nem működik kifogástalanul a Regent's Park környékén. Vele kétszer is megesett, hogy bedobta a tarifának megfelelő összeget a telefon nyílásába, de nem tudta használni a telefont.

— Tisztelettel kérem — vetette fel a kérdést az angol adófizető állampolgár — szabad ilyesminek megtörténni?

A panaszos levél megjelenését követő napon egy főhivatalnok jelent meg Denis J. W. Forster lakásán. A hivatalnok tiszteletteljesen bemutatkozott, azután a következőket mondotta:

— A miniszter ur öccsencenciája nevében bocsánatot kérek, hogy a

rosszul működő telefon alkalmatlanságot okozott önnek. Azonnal intézkedtünk, hogy a telefonokat kijavítsák.

Denis J. W. Forster tudomásul vette a mentegetőzést. Azt hitte, hogy ezzel vége van a dolognak. A főhivatalnok azonban tovább folytatta:

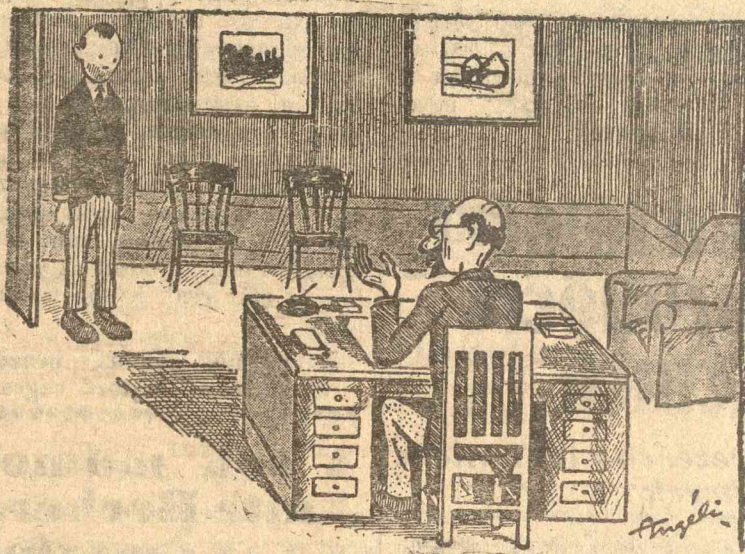
— Kérem szépen legyen olyan kedves

állítson ki egy nyugtát arról az összegről, amelyet ön hiába bedobott a telefon nyílásába.

Az angol adófizető állampolgár hiába akarta elűzni a dolgot azzal, hogy jelentéktelen kis összegről van szó, nem érdemes vele bibelődni, — a főhivatalnok nem tárgyalott.

Ki kellett állítani egy nyugtát az összegről s ezt a főhivatalnok azonnal kifizette.

Ez is megoldás

— Főnök ur kérem, én itt három ember helyett dolgozom, emelje fel legalább a fizetésemet.

— Emelésről szó sem lehet. De azt a három embert, aki helyett dolgozik, még ma elbocsájtom.

A Bem-szobor vitájának utóhullámai

Kossuth-, Rákóczy-, Deák- és Ferenc József-relikviák egy árverési lajstromban — Bernády és az áldozatkészség — Kik prédikálják a — vizet?

(Tg.-mures-M.-vásárhely, október 30. A Mai Világ tud.) Az a gyűlölettől izzó személyi vita, mely a Bem-szobor kikérése kapcsán Bernády elleneseinek táborából fellobogott, nem talált visszhangot a polgári rétegekben.

Az utóreggése azonban a helyi sajtóban éli ki magát. Így Kovács Elek városi tanácsos lapjában, az „Az Ellenzék”-ben, mely a polgárság széles rétegeinek szószólója, foglalkozik a Bernády ellen a „Keleti Újság” hasábjain felsorakoztatott vádakkal és gyanúsításokkal.

— A „Keleti Újság”-tól — írja az „Az Ellenzék” — tárgyalgosságot várunk nemcsak a saját reputációja érdekében, de azért is, mert a magyar párt hivatalos lapja s mint ilyennek, arra kellene törekednie, hogy a magyar néprétegek között az esetleges ellentéteket kiegyenlítse.

Hogy a Bem-szobor körül történtek mennyire „személyi érzések” forrásából táplálkoztak, arra nézve elmondja az „Az Ellenzék” a Kossuth,

a pincébe és raktárba dobott művészi alkotásokat nyilvános árverésen értékesíti.

Akkor nem jutott eszébe Sebestyén tanácsos urnak, sem másnak senkinek a kiadatás ellen tiltakozni, mint azt most a Bem-szobor kapcsán szenvedelmes vita provokálásval tették. De abban az időben, amikor ez történt, mindenki úgy gondolkodott, hogy jobban szolgálja a kegyeletet az, ha a relikviák olyan helyre kerülnek, ahol művészi értéküket megbecsülik, mintha a városban marad — beraktározva.

Igaz, hogy ez az aktus még abban az időben történt, amikor Sebestyén tanácsos ur nem lépett fel szenátorjelöltnek s nem volt oka

Bernádyra neheztelni, hogy mandátumhoz nem juthatott.

A szoborvita kapcsán azt a vádat is felsorakoztatták a személyeskedők, hogy Bernády bökényen osztja az adományokat román kulturális célokra, de magyar célokra nem adakozik.

— Ebből egy árva szó sem igaz! — írja az „Az Ellenzék”. Minden ilyen segélyre vonatkozó kérdést a közgyűlés tárgyalta le és ezideig egyhangú határozattal szankcionálta.

Bernády pedig egyénileg is kivészi részét a magyar áldozatkészségből. Így a református kollégium egyik kiváló felsőtalentuma, a párisi nemzetközi tárlaton díjat nyert Bódi András, Bernády állandó támogatásával folytatja tanulmányait. Egy ilyen jeles festői tehetséggel áldott magyar fiú a Bernády istápolja s nincsen száma azoknak, akiket a szerény anyagiakkal rendelkező polgármester segít és támogat.

Ezzel szemben a tuloldalról minden alkalmat megragadnak Bernády politikai ellenfelei arra, hogy a magyar polgármesternek kellemetlenséget okozzanak. Így kapott tápot a városi tisztviselők akciója is, mellyel

a délutáni munkaidő behozatala ellen tiltkoztak akkor, amikor a restancia a városnál ezrekre növekedett, holott a vármegyének nincsen akkora tisztviselőstátusa, mint a városnak.

A tisztviselők beadványa olyan renitens hangú volt, egyik szolga pláne fenyegető magatartást is tanusított, hogy az ellen nemcsak megokolt, de enyhe eljárás is volt a tanács részéről az írásbeli megróvás. Sebestyén tanácsos urat itt is egyéni szempontok vezették, mikor a határozat ellen foglalt állást.

A közhangulat azonban ismeri Bernády tiszteletet parancsoló közéleti munkáját és nem ül fel az ugratásoknak.

Egy vicinális orgánus elmélkedik csupán, ezt azonban kibírja Bernády is, meg a közvélemény is, amelynek a kamarás ur „házi használatra” készülő lapocskájához kevés köze van. A karaván pedig halad tovább...

Sztrájkba lépnek a kolozsvári könyvkötőmunkások

A malommunkások ügye döntőbíróhoz kerül

(Cluj-Kolozsvár, október 30.) Kolozsvárt az őszi beálltával megindultak a bérmozgalmak is. A szociáldemokrata szakszervezeti tanács nap-nap után újabb szakmai csoportok kollektív szerződés megkötésére irányuló mozgalmait vezeti le.

Az Unirea cukorkagyár munkásainak kollektív szerződését sikerült létrehozni és az új szerződés 6—13 százalékos béremelést biztosít a munkásoknak.

A Molnár és Pintér és Vécsey malom munkásainak kollektív szerződés megkötésére irányuló mozgalmak eredménytelen maradt és a munkaügyi inspektorátus előtt lefolytatott tárgyalások megszakadtak. Az ügy döntőbíróhoz kerül, mert a Trancu Jassy-féle sztrájk törvény rendelkezései szerint malommunkások nem sztrájkolhatnak.

A kolozsvári könyvkötőmunkások és munkáltatók közötti munkakonfliktus erősen elmérgesedett és miután a megegyezést nem sikerült létrehozni, minden valószínűség szerint csütörtökön sztrájkra kerül ebben a szakmában a sor.

* LAPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

Ismét szó van az orosz-ellenes blokkról

Le Rond francia tábornok közép-európai utazásának jelentősége — Létrejött a román-lengyel katonai szövetség

(Bukarest, okt. 30. A Mai Világ tud.) A bukaresti lapok feltűnő bécsi és berlini jelentéseket közölnek arról, hogy Le Ronde francia tábornok, akinek múlt havi látogatása Lengyelország, Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia és Bulgária fővárosaiban nagy feltűnést keltett,

egy Oroszország ellen irányuló stratégiai tervet akart megvalósítani.

Arról volna szó e hírek szerint, hogy egy oroszellenes blokk alakuljon ki, amely esetleg katonai eszközökkel is módját ejtené egy nagy területekre kiterjedő

új ukrán állam megalakításának a mai orosz területekből.

Ez a terv természetesen katonai előkészületeket kíván, amelynek elérésére szolgált volna Le Ronde tábornok útja. Az érdekes hírt természetesen csak fenntartással lehet közölni, bár a lapok bécsi és berlini tudósítói szerint ottan az a vélemény, hogy a terv megvalósítása már sokáig nem fog kélni.

Varsóból jelentik: Le Ronde fran-

cia tábornok romániai látogatásáról és annak a jelentésnek kapcsán, hogy hazafelé a tábornok Varsón keresztül veszi útját, hivatalos részről szükségesnek tartják hangsúlyozni, hogy úgy a bukaresti, mint a varsói látogatás egészen magánjellegű és nem igaz, hogy a lengyel vezérkar néhány tagja is Bukarestben volt a francia tábornokkal egyidejűleg, mert ott fontos katonai tanácskozások mentek végbe. Ezzel szemben egyes lapok jó értesülésekre hivatkozva azt írják, hogy a hivatalos közlés anynyiban megfelel a valóságnak, hogy már nincs mit megvitatni, mert

Le Ronde francia tábornok csak azért járt Bukarestben hogy utólag tájékozódást szerezzen a lengyel-román katonai megállapodásokról, amelyek formá szerint is katonai szövetséget jelentenek

és tényleg nincs most szó arról, hogy lengyel vezérkari tisztetek utazzanak Bukarestbe, mert ezt a látogatást már a szövetség megkötésekor elvégezték.

Küküllőben 15 hold földért és másfél hold szőlőért 9000 lejt fizetnek

Nem a nép kapja az állami rezervákat, hanem üzleti érzékű emberek

(Diciosántmartin - Dicsőszentmárton, okt. 30. A Mai Világ tud.) A Kisküküllő völgyének szelíden hajló dombosorai mögé ritkán téved újságíróember. S ha téved, a régi táblabíróvilág vendéglátó készségei röpitik földesúrtól-földesúrig, birtoktól-birtokig. A vendég itt állg élhet hivatásának. A bonyhai kastély, demokratikus egyszerűségtől a híres haranglábi **Felszeghi-pincéig** a Kisküküllő völgyének meleg szeretete ellentmondást nem tűrő többséggel parancsolja rá a jövőnyre a vendégek kötelezősége sokszor unalmas formáját — a semmittevést.

Azonban mégis van valami, ami szakadatlanul megfekszi a Kisküküllő termékeny szalagján barangoló vendég gondolatait. A szétdarabolt nagy-, közép- és kisbirtokok sorsa az. Ebben a félig nemzetiségi, félig román vármegyében hihetetlenül kegyetlen éle volt a birtokhasznosító ekének. A gálfalvi Dániel-birtokból alig hagyott meg valamit. (Igaz ugyan, hogy azóta a szorgalmas Dániel-család visszaszerezte már az egész birtokot. . .) A széplaki Horváth-birtok 30 holdra zsugorodott össze. Bonyhán a Bethlenek ősi földjének, amelyet a birtokreform megtizedelt, a szívós kitarással dolgozó Ádám gróf már megint a maga megyéin szántogat. A megalkudni nem akaró dac újra talpraállított mindenkit.

Csak a bédérfaji Zichy-birtok indult teljesen veszendőbe. Ennek a birtoknak a sorsa kilikált a Küküllő mente egykori nagybirtokainak szomorú közelmúltjából és reményteljes jelenéből. Ezen a birtokon

olyan gazdálkodás megy végbe, mely a legteljesebb mértékben kihívja az illetékes körök figyelmét s ha egy kissé energikusabb nekikellendüléssel védenék az országos érdeket, akkor kihívja a hatósági körök sürgős beavatkozását is.

Ez a birtok gróf Zichy Antalé volt. Abszéntista lévén, az állam teljesen kisajátította s a birtoktestből 400 holdat rezervált. Erre a 400 holdra is szüksége lenne a népnek, de nem kapja meg, mert jövedelem-szaporítás szempontjából szüksége van arra másnak is:

egy összeköttetésekkel rendel-

kező urnak, aki ezt a birtok-részt nevetségesen csekély összegért bérlé s harmadába kiadja aztán a falusiaknak...

Tizenöt hold gyümölcsöst és másfél hold szőlőt a csendőrmester ur bérel évi 9000 leiert. Ugy tűnik föl a dolog, mintha ezzel a nevetségesen csekély bérösszeggel érdemeket akarnának juttatni kötelességet teljesítő emberek indokoltan anyagi előnyére.

Ez a birtok test is egyik tárgya az optáns-pernek. Kolozsmegyében az ilyen birtokokkal szemben toleránsabbak a helyi hatalmasságok. Héderfáján azonban más a felfogás.

Itt a csendőrmester ur beköltözött mindenestől a Zichy-kastélyba.

A kolozsmegyei Szentlászló község uradalmi kastélyából kiköltözött a szolgabíróság is. Héderfáján nagyobbak az igények. Az őrmester ur grófi kastélyt választ ki lakóhelyül, de annak dacára nem

Csált, megszökött, letartóztatták a Bécsi Modernes Theater „mecénását”

(Bécs, okt. 30. A Mai Világ tud.) A Modernes Theatert, amely eleinte anyagi nehézségekkel küzdött, egy mecénás bécsi kereskedő, Ludwig Richard finanszírozta s úgy tűntette fel a dolgot, hogy önzetlenül vállalkozik ennek az új színháznak fellendítésére, amely nagyszabású művészi terveket tűzött maga elé. Attól fogva Körner, mint művész igazgató nem törődött az anyagiakkal és már csak későn tudta meg, hogy

a mecénás gyanús pénzügyi operációkat hajtott végre a

A sok mámortól rokkanttá vált Anita Berber, a botrányairól híres „meztelen táncosnő”

Prágában gyűjtést rendeztek részére a háztulajdonosok, hogy Berlinbe továbbutazzassék

(Prága, október 30.) Néhány nappal ezelőtt ismét ellátogatott Prágába Anita Berber híres táncosnő. Ezuttal nem úgy jött, mint máskor. Az újságok nem irtak róla, plakátok nem hirdették fellépését és az arany-ifjúság sem várta. De még csendesebb,

egyenesen tragikus volt elmene-tele.

Anita Berber tudvalevőleg elég jó nevű néme énekesnő leánya. Pályáját

tudja megakadályozni azt, hogy a birtok vizimalmát 1800, mond egyezernyolcszáz leiert vásárolja meg egy élelmes üzletember

s hogy az a két nagy kőistálló, amelyek mindegyikében 100-100 darab állat fért el, ne 25.000, mond huszonötezer leiert jusson idegen kézre.

A héderfaji eset élen jelzi a Kisküküllő mentén bevezetett gazdálkodást, amely hasznos lehet egyéni szempontokból de sérelmes az ország gazdasági érdekeire. A Kisküküllő mentén amugy is megsemmisítő eredménye volt a mezőgazdasági termelés tekintetében a földosztásnak. S ha ehhez még az állami rezervák lefokozott üzemi eredménye és a bérletösszegek körüli lehetőségek csökkentése is hozzásegődik, akkor nem ez az ország rész lesz az, amely mezőgazdasági produktivitásával a lejármelkedését mozdítja majd elő.

színház rovására, de nem akart botrányt, tehát kényszerítette az „áldozatkész” kereskedőt, hogy csendesen távozzék.

Ludwig Richard azután is több csalást követett el s minde-nütt mint a színház gazdasági igazgatója szerepelt, mikor pedig több feljelentést tettek ellene, Ausztriába szökött. Most titokban visszatért Bécsbe, albérletli lakásán hamis néven jelentette be magát, de felismerték és letartóztatták.

szerényen, mint kabarett-táncosnő kezdte. Hogy híressé váljon, gondoskodott megfelelő reklámról, ami abban állott, hogy gyakori botrányt rendezett.

Később botrányai köznapiak lettek és valósággal hírhedté tették. Több fővárosból és országból, legutóbb Ausztriából is kitiltották.

A lokálok igazgatói szinte félték tőle, mert nem egyszer megtörtént, hogy roviddel az előadás előtt parázs botrányt rendezett. Állandóan nagy gázsit kapott és dacára annak, hogy esténként 2500 cseh koronát is megkeresett, örökös pénzzavarral küzdött. Utoljára Bagdadba táncolt és onnan jött Prágába, itt azonban már betegségének jelei kezdtek mutatkozni.

Az alkohol, kokain és morium megkezdtek romboló munkájukat. Berber ugyanis szerződésében mindenkor kikötötte, hogy a gázsiján felül minden este két üveg pezsgőt és egy üveg konyakot kapjon.

Anita Berber megrongált egészségi állapottal érkezett Prágába s az Atlanticque szállóban szállt meg. Miután pénz nélkül érkezett, barátai, az éjeli lokálok tulajdonosai gyűjtést rendeztek részére és csak így tudott Berlinbe tovább utazni. Azonban már annyira volt gyengülve, hogy járnai sem tudott és a vasuti kocsiba is úgy kellett beemelni.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern confort!

MAI VILAG

Modern confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobaárakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

HÖLGYEIM!

Megérkeztek a legújabb velur, bársony és filceel kombinált modellujdonságok feltűnő reklámárban a

Moskovits-kalapszalomba

CLUJ, REG. FERDINAND 3. (AZ UDVARBAN)

Súlyos zavarokat okozott az új vasúti menetrend

Még a vasutasok sincsenek tisztában az indulási időkkel

(Cluj-Kolozsvár, okt. 30. A Mai Világ tud.) Október 22-én egész esendben életbe léptették az új vasúti menetrendet. Az utazó közönséget azonban elfelejtették értesíteni a fontos változtatásokról, sőt maguk a vasúti tisztviselők sem voltak tisztában az új menetrend intézkedéseivel. A közönség a legnagyobb tájékozatlanságban hiába fordult felvilágosításért az illetékesekhez, mert azok nem tudtak információkat adni. Az utasok a párvonlatokon hiába várták a megszokott vonatokat, azok egyszerűen elmaradtak és az utazók kénytelenek voltak hazaballagni, vagy a városi utakon rostokolni az új vonat érkezéséig.

A menetrend radikális változtatásait az újonnan beállított Rapid vonatok tette szükségessé. Bármennyire is öröndetes haladás, a „világvonlat” bekapcsolása, azonban a másik oldalon okozott hátrányok semmi esetre sincsenek arányban a korlátozott befogadó képességgel. A „Rapid” nyújtotta előnyökkel. A kereskedelem olyan kellemetlen helyzetbe került a Bukarest-Nagyvárad és Székelykeresztúr-Kolozsvár között megszüntetett gyorsvonatok megszüntetésével, amelyet a „Rapid” egyáltalán nem képes pótolni. A kereskedők és iparosok akinek minden pillanatnyi idejük gazdasági felhasználása egzisztenciális kérdés, éppen a legmegfelelőbb összeköttetéseket veszítik el a Bukaresttel illetőleg Galaccal. Az új menetrend összeállításánál a megfigyelések megállapítására sem támaszkodtak kellőképpen, így sok esetben több órás várakozás szükséges a legközelebbi vonat elérésére.

Folyó hó 22-én a következő vonatokat állították be: a 319. és 320. személyvonatokat Nagyvárad és Kolozsvár között. Az előbbi 14 ó. 48 perckor indul Kolozsvárra, ahonnan 19 ó. 25 perckor megy tovább. Nagyváradra éjjel 0 óra 26 perckor érkezik. Az ellenvonat reggel 5 óra 14 perckor indul Nagyváradról, 11 óra 48 perckor érkezik Kolozsvárra, ahonnan 12 óra 36 perckor tovább megy, 16 óra 18 perckor érkezik Kolozsvárra.

Ahol sok az ünnepnap

Tripoliszban három felekezet közül egyforma arányban él. Ez a három felekezet — a keresztény, a zsidó és a mohamedán. Természetesen mindegyik megünnepeli a saját ünnepnapját. A keresztények szombat, a mohamedánok péntek. Ezek a napokon a hatóságok sem működnek. Ebből természetesen sok kellemetlenség és restancia származik.

Tripoliszi tudósítónk írja, hogy a város kormányzója összehívta a felekezetek képviselőit s megmagyarázta nekik, hogy ez így nem mehet tovább.

Hetenként három napon kevesebb ünnepelni — ugymond — szokás sok. Mert hiába nem ünnepelek vasárnapon a zsidók és a mohamedánok, a keresztény ünnepnapok a zsidók és a mohamedánok

foglalkozása is szükségszerűen korlátozva van.

A kormányzó azt indítványozta tehát, hogy állapodjanak meg heti egy ünnepnapban.

— De melyikben? — adták fel a kérdést a felekezetek képviselői.

Mindegyik azt akarta volna, hogy az ő ünnepnapja legyen a heti szünnap. Minthogy ettől nem akartak

tágitani a kormányzó kétségbeesetten csapta össze a kezét:

— Belepusztulunk ebbe a sok ünnepbe!

A kormányzó ugyanis arra gondolt, hogy nemcsak hetenként három napot kell elhárítani, hanem ezenfelül még a nagy ünnepnapokon is szünetel a munka. Némelykor két három héten keresztül alig dolgoznak valamit.

Mozivilág

Vajda László írta, G. W. Pabst rendezte, Brigitte Helm és Jack Trevor játszik a „Vér Krizise” című film főszerepét

Brigitte Helm legújabb filmje, a „Vér krizise” a női természetek színtézise. A perverz és ördögi nő sugárzik Éva örök szimbólumából: ezt igazolta Brigitte Helm a „Metropolis” és az „Alraune” vezetésében.

Legújabb filmje, a „Vér krizise”, amelyet november 1-én kezd vetíteni a Select-mozgó, a világhírű magyar író, Vajda László szcenáriuma alapján készült. A film modern témája a modern asszonytípust mutatja be a szexuális démon köntösében. Brigitte Helm önmagát adja páratlan alakításban, amelyről a világsajtó a legteljesebb elragadtatás hangján nyilatkozott. G. W. Pabst, a film rendezőjének kiváló érdemeit talán fölösleges is dicsérnünk, mert hiszen mindenki emlékszik még a „Bánatos ucca” című hatalmas filmalkotására, amely szintén az ő kezemunkáját dicséri.

Greta Garbo és Brigitte Helm egy vonalba tartoznak azzal a különbséggel, hogy Brigitte Helm vékony,

törékeny testében több a szenzuális és a görcsös kegyetlenkedési hajlam, szőke haja alól kiugró karakterisztikus homloka mögött pedig minden ideg. A „Vér krizise”, amely a francia filmipar egyik legnagyobb alkotása, Kolozsváron is a legnagyobb sikerrel fogja befutni pályáját.

Hirdessen a Mai Világ-ban

* Román, angol, francia, német, olasz, szláv stb. fordítások, levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító irodája, Strada Rațiu (volt Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Paplan, matrác, párna
legolcsóbb, legjobb
SCHWARTZ JAKAB
Calea Victoriei 10. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej, vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

A jó állásért folyó harcban szerelje fel magát. Tanuljon meg románul.

Női- és férfi télikabátok! Női és férfi ruhák! Gumiköpenyek, bőrkabátok, fű ruhák óriás választékban, legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása, Park Áruház, Malom-ucca 6.

Eladó egy telek egy szobával, „Bulgaria” vendéglővel szemben. Tégla-u.

Husz lejért új nyakkendőt kaphat, ha a régiét kijavíttatja a „Nyakkendő-klinikán” Linczeg-ucca 9. szám alatt.

Olesón eladó kereszthúros, rövid zongora és két női bunda. Str. Ilie Măcelar 4. Nem különbejáratu szoba, konyha butorozva kiadó és egy üres szoba. Pata-ucca 18. szám.

Holló-ucca 8. szám alatt levő házastelek, 4 szoba, konyhával sürgősen eladó. Értekezni: Széneter 8 szám, az üzletben.

Vesélyben van egy szegény, öreg kilakoltatott 4-5 tagból álló nyugdíjas, családfenntartó megélhetése annyira, hogy kénytelen segélyért fordulni a nagylelkű emberekhez. Segélyösszegeket a „kilakoltatott nyugdíjas” jelképe a Mai Világ kiadóhivatala továbbítja és nyugtázza.

Jövendőmondó, megmondom bárkinnek jelenét, jövőjét, múltját, idegeim annyira megfeszitem, hogy álmodban jövendőlok. Tudnom kell melyik évben, hónapban és napon született és három hajszálat is küldjön. Szíveskedjék 20 lej bélyegben a borítékba helyezni. Antalfy István Baiamare. Postafiók 33.

Eladó használt börgarnitúra, 3 fotel 1 kanapé, Uni-ucca 6. Hirsch.

Két szoba konyha 1800 lej havi bérért azonnal átvehető. Cím: Kovács, str. Neagra 7.

Kiadó november 1-ére, két elegánsan, kényelmesen berendezett szép szoba. Telefon 12-42. Cím a kiadóhivatalban.

Belvárosban, egy restaurant (bodega), mindentféle engedéllyel, elutazás miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Keresek központban, szép, világos, termet, vagy üres tágas szobát, lehetőleg földszinten. Címeket kérem leadni „Turul” cipő-üzlet.

Gyermektelen házaspár, házmesteri állást keres. Cím a kiadóban.

Malom részére egy cilindrszita és egy új 36-os parasztkő, egy taliga, minden elfogadható áron eladó. Cím a kiadóban.

Ügyes lapelárusítókat felvesz a kiadóhivatal. Str. Nicolae Iorga 21.

Sürgősen eladó elköltözés miatt a Szántó-uccában nagy telek minden gazdasági kellékek felszerelve. Kisebb családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődők forduljanak Lukácshoz, Györgyalvi-ut 23.

Külföldi tapasztalatokkal rendelkező, 38 éves, nő kalkuláció, bérlezzárolás és a modern üzemvezetésben tökéletesen jártas, esztendőlyos és géplakatos üzemban
művezetői vagy üzemvezetői állástkeres
vagy mint garagémester az összes motorok, villanygépek, gőzgépek és mindennemű szerszám- és szakmábavágó munkákat értő egyén. Megköreséket a MAI VILÁG kiadóhivatala továbbítja.

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

Szeretlek! Nagy kedvvel készül a színház énekes személyzete a szombat esti premierre. A budapesti Király-színház tavalyi évadjának legnagyobb sikerű ujdonságát, a Szeretlek című francia operettet fogják bemutatni. A Szeretlek március havában került színre Budapesten s olyan hatalmas sikere volt, hogy hónapokig adták megszakítás nélkül minden este s hetekkel előbb vitték el a jegyeket minden előadásra. Még a nyári nagy kánikulában is zsúfolt nézőtér előtt folytak le a Szeretlek előadásai, úgy, hogy a szokásos és rendes nyári vakációt sem tudta megkezdeni a színház, hanem megtoldotta szezonját s az idei új szezon is a Szeretlek sorozatos előadásával kezdte meg. Csupa vidámság, csupa derű, csupa ötlet ez az új operett. Szikrázóan szellemes, mindvégig érdekes. Igazi telivér párisi darab. A zenéje pedig a slágerszámok hosszú sorá. Minden taktusa, minden száma élénk, gyors népszerűsége számító ultramodern. A táncai boszorkányosan változatosak. Még a buskomorak is halálra fogják kacagni magukat a Szeretlek előadásain. A színház nemcsak a szereposztásra, de a külső kiállításra is óriási gondot fordít. A görölk, színes, változatos új toalettjei külön szenzációi lesznek az előadásnak, épen úgy, mint a gyönyörű új díszletek. Új rendező fog a Szeretlekkel bemutatkozni: Ihász Aladár rendező tudniillik a darabot. Karnagy: Komjáthy Károly. A Szeretlek premierje szombaton este lesz s utána bizonyára hosszú ideig nem fog más darab a színház műsorán szerepelni, mint a Szeretlek!

Pillangó kisasszony: Kelmay Ilonkával. Kelmay Ilonka mielőtt szerződési kötelezettsége folytán innen Berlinbe utaznék, még egy estére fel fog lépni legragyogóbb, legragyogóbb és leghálásabb szerepében, a Pillangó kisasszonyban. A Pillangó kisasszony csütörtökön este kerül színre.

Cárevics. Ma is, holnap is Lehár legszébb, legkeletosebb operettjét, a Cárevicset adják Karácsonyi Ilivel, Solyom Győzővel, Ihász Aladárral, Betegh Bébivel a vezetészerepekben.

Marica grófnő esti előadásban mozi-helyárrakkal. Kálmán Imre híres Marica grófnőjének pénteken este lesz a legközelebbi előadása: Ezt az előadást bérleten kívül tartják meg s mozi-helyárrakkal. Egy ötszemélyes páholy ára 150 lej, a legdrágább jegy 50 lej. legolcsóbb jegy 10 lej. Jegyek előre vált-hatók erre az előadásra.

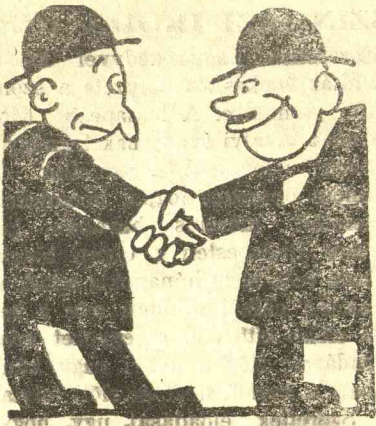
HETI MŰSOR

Kedd: Cárevics. (Negyedszer. B-bérlet.) Szerda: Cárevics. (Ötödször. C-bérlet.) Csütörtök: Pillangókisasszony. (Kelmay Ilona, Krisán és Indries vendégjátékával. A-bérlet.) Péntek: Marica Grófnő: (Esti előadás nagyon olcsó mozi-helyárrakkal. Karácsonyi Ili, Solyom Győző, Ihász Aladár föllépésével.) Szombat d. u. fél 4-kor: Drótostót. (Második ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal. Kondor Ibolya föllépésével. Előadó tanár Tárcza Bertalan.) Szombat fél 9-kor: Szeretlek! (Operett-ujdonság először. Kondor Ibolya, Betegh

A MAGYAR SZINHÁZ MOZIMŰSORA:

Kedden fél 4-kor és fél 6-kor: Egy nagyvilági hölgy. Szerdán fél 4-kor és fél 6-kor: Egy nagyvilági hölgy. Csütörtökön fél 4-kor és fél 6-kor: Férficsapda. (Végtelenül mulatságos amerikai vígjáték. Az egész világ legdivatosabb filmprimadonnájával: Clara Bowval a főszerepben.) Péntek fél 4-kor és fél 6-kor: Férficsapda.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a legújabb megkötött kölcsönről már mindent tudunk, csak azt nem, hogy hol van a pénz.

— Nézze, kérem, a kölcsön igaz, hogy nincs még sehol, de a kormány az optimista.

— Pancser ur, kérem, nem magyarázná meg, hogy tulajdonképpen mi az az optimizmus?

— Nagyon szívesen. Optimista az, aki megvesz egy sorsjegyet, amelynek egy autó a főnyereménye és még aznap garázst bérel, soffort fogad és tíz hordó benzint rendel.

— Mit szól ahhoz, hogy a kormány kiutalt a zsidóknak államsegélyt, de a pénzügyigazgatóság nem akarja kifizetni?

— Hasonlít a Kohn esetéhez, akihez beállt két hölgy és az árvák részére kérnek tőle adományt. Kohn természetesen nem utasítja vissza a bájos kérelmezőket és elővéve csekkfüzetét, átad nekik egy nagyobb összegre kiállított csekket. A nők megköszönik szépen és elmennek. Azonban alig telik el öt perc, a nők megint visszajönnek és figyelmeztetik Kohnt, hogy a csekket elfelejtette aláírni.

„Ez nem felejtékenység, — mondja Kohn a hölgyeknek — hanem ha én jótékony célra adok, akkor azt névtelenül adom.”

— A kormányra vall a dolog, de mondja, kérem, mit szolt Anghelescu doktor ur ahhoz, hogy az új tanrendszertől halálos sebeket kapott a középiskolai oktatás?

— A miniszter ur úgy csinálta, mint a kórházi orvos, akihez elvitték a villamos által elgázolt Grünt. Grünne a szerencsétlenség után megkérdi:

„Doktor ur, mi lesz az urammal? Halálosak a sebesülései?”

„Két sebe halálos, — mondja a doktor — de a harmadik egészen jelentéktelen.”

— Na, ha a miniszter is belátja, hogy az iskolasebek halálosak, miért nem segít rajtuk?

— Kényelmi szempontból. Először a jelentéktelen sebeket akarja gyógyítani.

— Akkor a halálos sebesüléseknél maradunk...

— Tudja mi volt a középiskolai oktatás egyedüli komoly célszerű reformja?

— ? ?

— Megtanították a diákokat arra, hogy a cipők ápolásához a legjogg a Gladys-cipőkrém.

♦ Dr. Maior Aurelia száj- és fogbetegségek szakorvosa rendelését újból megkezdte Heltai-ucca 2-a, d. u. 4-7. Tiszteviselőknek és diákoknak 50 százalékos kedvezmény. Szegényeknek ingyen kezelés.

Kiadja a „Mai Világ” lapkiadóvállalat Nyomatott: „Viața” graf. műint.

„A reakciós egyetemi mozgalmakhoz a debreceni ősi református kollégiumnak semmi köze”

Baltazár püspök nyilatkozatot ad a világsajtó számára „a felekezeti gyűlölködesből sarjadt numerus clausus melletti tüntetés”-ről

(Debrecen, október 30.) Baltazár Dezső püspök, aki ma érkezett meg Debrecenbe, az egyetemi zavargásokról és a kollégium megostromlásáról a következő nyilatkozatot tette:

— Szándékom, hogy leadok az egész világsajtó számára egy nyilatkozatot, amelyben a világ közvéleményét felvilágosítom affelől, hogy ebben az ügyben az általam képviselt kollégiumnak szennvedőleges része volt csupán. Minden felekezeti villongás, minden erőszak, minden reakció a nemzetnek okozható kártétel csupán és az egyetemes kultúra követelményeivel ellentétes, így tehát a kollégium szellemétől teljesen távol áll. A debreceni kollégium tradíciói és mostani szellemi struktúrája is

a krisztusi szeretet, a felvilágosodottság, a liberalizmus és a magyar nemzet lovagiassága

alapján állván, természetesen éles ellentétben van azzal a lélekkel, amely az egyetemi zavargásokat mozgatta. A kollégium azért szennvedőleges a történelemben, mert az egyetemi ifjuság a kollégium területét is felhasználta az eléggé el nem ítélt tüntetésekre. A kollégium pedig csak átmeneti időre

bocsátott az egyetemnek lakrészek rendelkezésére, amíg a központi egyetem épülete felé nem kerül. Nekem, mint akinek szellemében ismerem meg a két amerikai utam alkalmával a művelt világ a kollégium szellemét, kötelességem a kollégiumot segítő nemeseleket megnyugtani affelől, hogy

a reakciós egyetemi diákmozgalmakhoz az ősi református kollégiumnak semmi köze.

legkevésbé lehet köze a felekezeti gyűlölködesből sarjadt numerus clausus melletti tüntetéshez.

Elkerülhetetlen a németországi nagy harc

Egymillió munkás kizárására adott utasítást tagjainak a gyárosok szövetsége

Katasztrófális arányú bérharcok előtt áll Németország

(Berlin, okt. 30. A Mai Világ tud.) Németország ismét súlyos bérharcok előtt áll és ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy a mindkét oldalon mutatkozó harci készség nem fog-e katasztrófális méreteket adni a küzdelemnek. Most még csak a müncheni—gladbachi környék textil munkásait sújtja a kizárás, de

már ez is negyvenezer munkást érint.

Hamburgban ötvenezer hajógyári munkás, a waldenburi bányavidéken huszonezer bányász sztrájkol. Már ezek a számok is veszedelmes arányokat mutatnak és az egész német termelés számára megdöbbentő következményekkel fog járni, ha bekövetkezik az egyelőre elkerülhetetlennek tartott ruhvidéki bérharc végső kifejlődése.

Emlékeztet, hogy a német vasiparban már évek óta áll a küzdelem a munkaadók és a munkások között. Mindeddig még az utolsó pillanatban sikerült a végső következmények levonását megakadályozni. Az egymással szemben álló két tábor minden előzetes fenyegetés ellenére az utolsó órában mégis csak meghajolt az egyeztető bíró, a kormány által kötelező érvényűvé tett döntés előtt. De most mindkét oldalról visszavonhatatlannul hangzik a „nincs tovább!”

A helyzet komolyságát mi sem bizonyítja jobban, mint a ruhvidéki munkaadószervezet ma kibocsátott körlevele, mely a szervezet tagjainak részletes utasításokat ad a november elsejével meginduló küzdelemre vonatkozólag. Október 11-én határozta el a nyugatnémetországi kohóipar

november elseji érvénnyel a munkabeszüntetést és ezzel egyidejűleg a munkáskizárást.

Az akció technikai lebonyolítását most már oly részletesen készítik elő, hogy nem lehet kétség a szándék komolyságában. Ebben a körlevélben már többek között arra is gondolnak, hogy a gyárak éjszakai őrzését fokozott mértékben hajtsák végre, esetleges támadások ellensúlyozására. Végül, a pontos utasítások közlése után az északnyugati munkaadó szövetség közli tagjaival, hogy

1928 november elsején minden gyár és kohó beszünteti a munkát.

ha csak a szervezetek részéről ellenkező utasítás nem érkezik.

A munkásság sem áll tétlenül a bekövetkezendőkkel szemben és ugyanilyen erővel készíti elő harc taktikáját. Mint mindig a bérharcok idején, a szélsőséges elemek felhasználják az alkalmat a helyzet kiélezésére.

Ha a munkáskizárás tényleg bekövetkezik,

kétszázötvenezer vasipari munkás kényszerül november elsején elhagyni munkahelyét.

Ez a szám azonban már rövid idő után emelkedni fog, mire a vasiparral összefüggésben álló összes iparágak kénytelenek lesznek a munkabeszüntetéshez csatlakozni.

Ha a feldolgozó ipar is belekapcsolódik a ruhvidéki küzdelembe

közel egymillió munkás elbocsátása várható.

Miután a munkásság harcokészséggé fokozódott, a német gazdasági élet jogosan tekint a legnagyobb aggodalommal november elseje elé.

Megalakult a Helikon Jugoszláviában

(Újvidék, október 30.) Drasković Edének, a becsei magyar népkör elnöke kezdeményezésére közeli munkások megszervezik a becsei Helikont, Erdélyi Helikon mintájára. A vajdasági magyar írók és művészek összegyűlnek a nagy problémák megbeszélésére, irodalmi élet megszervezésére és magyar—szerb kulturális közélet megvalósítására.

Összeállították Svájc ellen a magyar válogatot

(Budapest, október 30.) Földessy János dr., szövetségi kapitány összeállította a svájci válogatott elleni magyar válogatott futbalcsapatot. A csapat következő: Dénes, Nagy—Fogl, Fuhrmann—Bukovi—Berkessi, Takács II.—Turai—Hirzer—Kohut. Tartalékok: Németh, Brehm, Welter, Szedlacsek. A válogatott játékosait a szövetségi kapitány szerda délután megbeszélésre hívta össze.

Irodai gyakornokot felveszünk

kedvező fizetéssel.
Radio, Iuliu Maniu

Hönig & Lederer — Cluj, Str. Regina Maria, No. 36. Censurat: SUCU